

Leo Trotskij: Stalins artikel om världsrevolutionen (9 mars 1938)¹

I februari uppmärksammade världspressen en artikel av Stalin, som behandlade frågan om Sovjetunionens beroende av stöd från det internationella proletariatet. Artikeln tolkades som en vägran från Stalins sida att samarbeta fredligt med demokratierna i väst i namn av den internationella revolutionen. Goebbels press förkunnade: "Stalin har kastat av sig masken. Stalin har visat att hans mål inte skiljer sig från Trotskijs", etc. Samma tankegång utvecklades även i mer kritiska tidningar i de demokratiska länderna.

Behöver vi idag tillbakavisa denna tolkning? Fakta säger mer än ord. Om Stalin tänkte sig att återvända till revolutionens väg, så skulle han inte ha utrotat och demoraliserat revolutionärer. När det kommer till kritan har Mussolini rätt när han i *Giornale d'Italia* säger att ingen hittills har riktat ett så hårt slag mot de kommunistiska idéerna (den proletära revolutionen) och har utrotat kommunister så hästskt som Stalin.

Om man tittar på artikeln från 12 februari på ett rent teoretiskt plan, vilket inte är så svårt, så är den bara en upprepning av de formuleringar som Stalin använde första gången på hösten 1924, när han bröt med bolsjevismens traditioner: i Sovjetunionen har "vi" infört socialism, i så måtto som vi har undanröjt den nationella bourgeoisin och organiserat samarbetet mellan proletariatet och bönderna; men Sovjetunionen är omringat av borgerlig stater som hotar att invadera och återinföra kapitalismen; man måste därför stärka försvaret och säkra stöd från det internationella proletariatet. Stalin har aldrig övergivit dessa abstrakta formuleringar. Han har bara gradvis givit dem en ny tolkning. 1924 tolkades "hjälp" från proletariatet i väst ibland som en internationell revolution. 1938 började det betyda att Komintern skulle samarbeta politiskt och ekonomiskt med de borgerliga regeringar som direkt eller indirekt skulle kunna hjälpa Sovjetunionen i händelse av krig. Förvisso innebär denna formulering också en revolutionär politik från de så kallade "kommunistiska" partierna i Tyskland och Japan. Men just i dessa länder är Kominterns betydelse i det närmaste noll.

Hursomhelst var det ingen slump att Stalin gav ut sitt "manifest" 12 februari. Artikeln själv, och de återverkningar den gav upphov till, var en mycket viktig del i förberedelserna inför den nuvarande rättegången. När Stalin efter ett uppehåll på ett år åter tog upp kampanjen i domstolarna mot resterna av den gamla generationen bolsjeviker, så försökte han givetvis bland arbetarna i Sovjetunionen och hela världen ge intryck av att han inte handlade å sin egen klicks intressen utan i den internationella revolutionens intresse. Därför var vissa uttryck i artikeln medvetet tvetydiga: de skulle lugna de revolutionära arbetarna utan att skrämma den konservativa borgarklassen.

Således är påståendet att Stalin kastar av sig sin fredliga mask i artikeln helt fel. I själva verket satte han bara tillfälligt på sig en halvrevolutionär mask. För Stalin är den internationella politiken helt underordnad inrikespolitiken. För honom betyder inrikespolitik framförallt kampen för att rädda sig själv. Alltså kommer politiska frågor först på andra plats efter polisfrågor. Det är bara på detta senare område som Stalin tänker oavbrutet och outtröttligt.

Samtidigt som han 1936 i hemlighet förberedde massutrensningarna, lanserade Stalin tanken på en ny konstitution, "den mest demokratiska i världen". Det saknades sannerligen inte lovtal om denna så lyckliga förändring av Kremles politik! Om man idag skulle publicera en samling artiklar som Moskvas öppna vänner skrev om den "mest demokratiska konstitutionen", skulle många av författarna rodna av skam. Uppståndelsen om konstitutionen fyllde flera syften på en gång: men det viktigaste, som fullkomligt överskuggade de andra, var att manipulera den allmänna opinionen inför rättegången mot Zinovjev och Kamenev.

¹ Ur *Bulletin Opozitsij*, nr 65, april 1938.

1 mars 1936 gav Stalin en berömd intervju till Roy Howard. En liten detalj i samtalet fäste man sig inte alls vid på den tiden: de framtida demokratiska friheterna, sa Stalin, var avsedda för alla, men terroristerna skulle inte skonas. Molotov gjorde samma olycksbådande förbehåll i en intervju till chefen för *Le Temps*, Castenet. "Den nuvarande generationen", sa regeringschefen, "gör vissa tidigare strikta administrativa åtgärder mer och mer onödiga. Men", tillade Molotov i Stalins fotspår, "regeringen måste fortsätta att vara hård mot terrorister..." (*Le Temps*, 24 mars 1936). "Terrorister"? Men efter det tillfälliga mordet på Kirov 1 december 1934, som genomfördes med GPU:s tysta medgivande, hade det inte skett några terroristhandlingar. "Terroristiska" planer? Men ingen misstänkte ännu några trotskistiska "centrum". GPU kom på dessa "planer" och "centrum" först i och med vittnesmålen. Men Zinovjev, Kamenev och de andra började inte erkänna sina påhittade brott förrän i juli 1936. Leon Sedov bevisade detta vid den tiden, på grundval av officiella uppgifter, i sin *Röda bok* (Paris, 1936).

I de ovan nämnda intervjuerna nämnde alltså Stalin och Molotov terrorister med hjälp av sin "framsynthet", det vill säga inkvisitoriska förberedelser av de kommande bekännelserna. Utgjutelserna om demokratiska friheter var bara ett tomt skal. Kärnpunkten var en knappt uppmärksamman hänvisning till anonyma "terrorister". Denna hänvisning blev snart klarlagd genom avrättningen av tusentals personer.

Jämsides med de prisade förberedelserna av Stalin-"konstitutionen" genomfördes en rad banketter i Kreml, där regeringsmedlemmarna omfamnade företrädare för arbetar- och kollektivaristokratin ("Stachanoviterna"). Under banketterna förkunnade man att Sovjetunionen äntligen hade inlett det "lyckliga livets" tidsålder. Stalin utropades slutligen till "folkfadern" som älskar människorna och kärleksfullt sörjer för dem. Varenda dag publicerade sovjetpressen bilder på Stalin omgiven av lyckliga människor, ofta med ett skrattande barn på armen eller i knät. Och ni får ursäkta att jag nämner att jag, när jag såg dessa idylliska bilder, mer än en gång sa till mina vänner, "Uppenbarligen håller man på att koka ihop något hemskt."

Regissörens tanke var att ge världen en bild av ett land, som efter hårda år av kamp och försakerelser äntligen slog in på "den mest demokratiska" konstitutionens väg, skapad av "folkfadern" som älskade människor, speciellt barn... och mot denna tilltalande bakgrund plötsligt förete de djävulska trotskisterna, som saboterar ekonomin, organiserar svält, förgiftar arbetare, försöker mörda "folkfadern", och låter de fascistiska tyrannerna slita det lyckliga landet i stycken.

Med stöd från diktaturens apparat och obegränsade materiella resurser tänkte Stalin ut en unik plan: att hänföra världens samvete, och med bifall från hela mänskligheten för gott göra sig av med all opposition mot klicken i Kreml. När vi 1935-36 varnade för detta, förklarade alltför många personer det med "Trotskijs hat mot Stalin". I frågor av historisk skala är personligt hat en ytterst lumpen och förhatlig känsla. Dessutom är hat blint. Men inom politiken, precis som i det personliga livet, finns det inget värre än blindhet. Ju värre situationen är, ju viktigare är det att följa den gamle Spinozas råd: "Inte gråta, inte skratta, utan förstå."

Under förberedelserna inför den nuvarande rättegången visade sig den "mest demokratiska konstitutionen" vara en byråkratisk fars, en småstadsmässig stöld från Goebbels. Liberala och demokratiska kretsar i väst lät sig inte längre bli lurade. Allt större och större skikt fylldes av misstro mot den sovjetiska byråkratin, vilket tyvärr ofta sammanfaller med kyliga känslor mot Sovjetunionen. Å andra sidan började arbetarorganisationerna att genomsyras av häftig besvikelse. I praktisk politik står Komintern till höger om Andra internationalen. I Spanien använder kommunistpartiet GPU-metoder för att kväva arbetarklassens vänsterflygel. I Frankrike blev kommunisterna, som *Le Temps* uttryckte det, representanter för "semesterchauvinisterna". Detta ser vi också i USA och en rad andra länder. Stalinismens officiella politik har utvecklats till en överdriven form av traditionell klassamarbetspolitik, av den sort som Tredje internationalen uppstod i kamp mot. Och som försvar för denna politik använder man GPU:s blodiga förtryck. Artiklarna och talen användes bara för att

dölja detta faktum. Det är därför man lät de svarande hålla teatermonologer om hur de, trotskisterna, under en period av tjugo år var reaktionärer, kontrarevolutionärer, fascister, fiender till arbetarklassen, och hur de till sist i ett GPU-fängelse insåg att Stalins politik var räddningen. Å andra sidan ansåg Stalin det nödvändigt att, på randen till ett nytt blodig massoffer, säga: "Om jag tvingas krossa den gamla bolsjevikgenerationen, så är det bara i socialismens intressen. Jag har utrotat leninisterna på grundval av Lenins lära."

Sådan är den verkliga innebörden i artikeln från 12 februari. Den har ingen annan innebörd. Det rör sig om en förkortad upprepning av manövern med den "demokratiska konstitutionen". Den första utpressningen (låt oss kalla saker vid deras rätta namn) riktade sig främst mot de borgerligt demokratiska kretsarna i väst. Den senaste utpressningen hade arbetarna som sitt främsta mål. De konservativa myndigheterna i Europa och Amerika har hursomhelst inget att oroa sig för. För en revolutionär politik krävs det ett revolutionärt parti. Stalin har inget sådant. Bolsjevikpartiet har blivit mördat. Komintern är fullkomligt demoraliserat. På sitt sätt har Mussolini rätt: ingen har hittills givit tanken på en proletär revolution så hårda slag som författaren till artikeln 12 februari.